

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.

Majiteľ a vydavateľ:

JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Gróf Aladár Zichy u jeho veličenstva kráľa.

Predseda kresťanskej ľudovej strany, skutočný vnútorný tajný radca gróf Aladár Zichy v sobotu 16. marca na výsluchu bol u jeho veličenstva kráľa, aby predniesol svoju mienku o terajšom rozporení politickom a o spôsobe rozriešenia panujúcej vládnej krízy. Výsluch predsedu kresťanskej ľudovej strany u jeho veličenstva kráľa trval tri štvrté hodiny a gróf Aladár Zichy vyslovil sa o ňom nasledovne:

Jeho veličenstvo kráľa našiel som v najlepšom zdravotnom stave. Vzdor toho, že výsluchy tohoto dňa trvaly už vyše poldruhej hodiny, jeho veličenstvo ani najmenej nebol unávený, s podivnou rezkosťou vyprával o všetkom. Jeho veličenstvo dokonale zná každú i tú najmenšiu politickú otázku Uhorska a hovoril o terajšom rozporení politickom a o spôsobe rozriešenia panujúcej vládnej krízy. Ja som jeho veličenstvu slobodne predniesol moju mienku a stanovisko kresťanskej ľudovej strany v terajších otázkach politických. Skutočne podivuhodná je tá duševná čulosť a sila, ktorou jeho veličenstvo sleduje a riadi všetky záležitosti.

Ponevác po smrti mojho milého otca prítomne poprvé predstavil som sa jeho veličenstvu, použil som túto príležitosť, aby som z mojej stránky a v mene mojej milej matky najhlbšie vdaky vyslovil za tú vrelú sústrasť, ktorú jeho veličenstvo z príležitosti odumretia mojho drahého otca láskave vyslovil ráčil. Jeho veličenstvo s veľkou zaujatosťou vypy-

toval sa i o chorobe mojho drahého otca. Môžem povedať, že jeho veličenstvo prijal ma veľmi láskave a milostive slyšal moju prednášku.

Druhé výsluchy.

V sobotu 16. marca ku jeho veličenstvu kráľovi povolani boli i Koloman Széll a gróf Julius Andrássy. Jeho veličenstvo i týchto politikov prijal milostive a slyšal ich mienku o politickom rozporení a o spôsobe rozriešenia panujúcej vládnej krízy. S týmto zakončený je rad tých výsluchov, ktoré maly za cieľ dokonale informovať jeho veličenstvo o panujúcich otázkach politických. Ponevác jeho veličenstvo panujúcu krízu žiada si rozriešiť na základe stanoviska 67. vyrovnania, vodcovia Kossuthovskej a Justhovej strany nateraz nebudú ku výsluchu povolani. Na týchto príde rad len v tom páde, keď to jeho veličenstvu odporúčať bude nový ministerpredseda.

Výsledok výsluchov.

Po týchto výsluchoch nemožno očakávať, že hneď aj nasledovať bude designovanie noveho ministerpredsedu. Jeho veličenstvo kráľ predbežne len dôkladne informovať sa chcel o politickom rozporení Uhorska. Ku výsluchu povolani traja politikovia svoju mienku otvorene predostreli jeho veličenstvu. Gróf Aladár Zichy osvedčil sa, že neni na to výhladov, aby poľahke zbrannej moci prijaté bolo daaké provizorium a že vojenskú reformu previesť možno so zabezpečením dvojročnej služby vojenskej. Koloman Széll vyslovil sa, že rozriešenie krízy

za možné a cieľuprimerané drží, jedine bez ohľadu na rezolučný návrh, ktorým Khuen priateľstvo uzavrel s Kossuthovou stranou. Gróf Julius Andrassy zas povedal, že k rozriešeniu krízy nevyhnutne potrebné je prijatie spomenutého rezolučného návrhu a že on hotový je podporovať Khuena, rozhodne ale postaví sa proti takému kabinetu, v ktorom zastúpená mala by byť Jushová strana.

Čo teda bude?

Jeho veličenstvo kráľ lebo poverí Ladislava Lukácsa, aby si utvoril kabinet z čisto mungovskej strany alebo za ministerpredsedu znovu vymenuje Khuena Héderváryho. Týmto spôsobom rozriešená má byť panujúca kríza vlády. Ponevác ale tak Lukács ako aj Héderváry previesť musia v sneme predlohu o zbrannej moci, jestli sa im to nepodarí, rozpustia krajinský snem a vypíšu nové voľby.

Opätne a s úplným dôrazom vyzývame preto ctených vodcov kresťanskej ľudovej strany po všetkých krajoch, nech nemeškajú ďalej a organizuju veriaci ľud slovenský okolo zástavy kresťanskej ľudovej strany. Včul alebo nikdy! Pri nastávajúcich voľbách musí zvíťaziť kresťanská ľudová strana!!!

Učme sa od slobodných murárov.

V poslednom čísle dokázali sme, že po celom svete slobodných murárov v 27 tisíc lóžach je jeden million a osemkráťstotisíc.

Čomu sa z toho učíme?

Prvá nauka je: že slobodných murárov po svete neni tak ohromne mnoho, ako sa ľudia vôbec nazdávajú. My príležitostne viackrát píšeme o slobodných murároch, obecnstvo upozorňujeme na tie nestydatosti a hnusné kúsky, aké vystrájajú, nerobíme to však zo strachu pred nimi, bo vieme, že keby ich aj dva miliony bolo, nás katolíkov je predsa o veľa viacej. Veď vieme, že katolíkov na svete je *vyše tristo millionov*.

Druhá nauka pre nás je: aby ľahostajne nehladeli sme na záhubné účinkovanie slobodných murárov. Veď vieme, čo oni jednostajne podujímajú, asíce to, aby vykorenili cirkev katolícku. Pomyslime len na to, čo všetko opo-

vážili sa urobiť vo Francúzsku. Ako tam vyrabovali kostoly, popredali, premárnili katolícke školy, nemocnice, fary, paláce biskupov; s akou ukrutnosťou vyhnali z krajiny mníchov a mníšky. Alebo pohliadnime na Portugalsko! Tam slobodní murári kráľa pozbavili trónu, vyhnali ho z krajiny. Dľa príkladu Francúzov ozbíjali cirkev a kostoly o všetky majetky, vraždili jezuitov, vyhnali mníchov a mníšky, arcibiskupov a biskupov pozbavujú úradov a vyhánajú z krajiny. Všetky tieto nešlechtnosti slobodní murári v stave sú prevádzať len preto, bo sú pevne zorganizovaní. Nuž a my katolíci? Či sa chceme organizovať v Katolíckej Ľudovej Jednote? Či sa smele organizujeme pod zástavou kresťanskej ľudovej strany? Učme sa od slobodných murárov. Organizujme sa a vtedy nás nepremôžu ani brány pekelné.

Tretia nauka je: Slobodní murári sú zorganizovaní a to ku páchaniu všeliakých zločinov. Prečo my katolíci neorganizujeme sa ku prevádzaniu skutkov dobrých a šlachetných? Slobodní murári spojili sa, aby potupili Krista Pána. Prečo my katolíci nesú ajame sa ku obrane nášeho Spasiteľa? Slobodní murári v pevnom družstve napádajú našu svätú cirkev, aby ju zničili. Prečo my katolíci ostýchame sa utvoriť pevné družstvá k ochrane našej matky svätej cirkvi? Slobodných murárov je v Uhorsku asi do šesť tisíc. Nas katolíkov je tu ale do jedenásť millionov. Nuž povedzte mi úprimne, milí bratia moji, či by tých šesť tisíc slobodných murárov opovážilo sa čo len muknúť, keby my katolíci, ktorých je jedenásť millionov, odhodlane postavili sme sa na nohy k obrane nasej pravdy a našich najvzácnejších pokladov? Veru nie! Ani pohnúť by sa neopovážili.

Nenariekajme preto a nelamentujme, lež bezodkladne organizujme sa tak v Katolíckej Ľudovej Jednote ako aj pod zástavou kresťanskej ľudovej strany!

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XVIII. osemnásť rokov brani našu cirkev, zástava našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Z Katolíckej Ludovej Jednoty.

Jeho eminencia Kardinál Knieža Primas
Katolíckej Ludovej Jednote.

Katolícka Ludová Jednota Jeho eminencii kardinálovi kniežafu primasovi Klaudiusovi *Vaszarymu* z príležitosti 80. výročitého dňa jeho narodenia zvláštnym pripisom vyslovila blahoželanía. Na pripis tento jeho eminencia knieža-primas odpovedal nasledovne:

Blahorodému predsedníctvu Katol. Lud. Jednoty
Budapešť.

Šlachetné city, ktorým z príležitosti 80. výročitého dňa mojich narodenín, tak úprimne a milo mňa sa týkajúce, dali ste výrazu, naplňujú ma veľkou radosťou a srdečnou povďačnosťou. Keď za túto milú pozornosť a oddanosť vyslovujem moje vdaky, spolu z mojho srdca prajem, aby tú veľkú a významnosti plnú prácu, ktorú tak neunávenou oduševnenosťou vykonávate, sprevádzaly hojná milosť a požehnanie dobrotivého Boha.

Budapešť, 6. marca 1912.

Klaudius Vaszary
kardinál, knieža-primas.

Štefan Tisza, obhájca práv Uhorska (?)

Bolo to minulého leta, keď vyslúžilý ministerpredseda a nádejný minister: gróf Štefan Tisza išiel do Piešťanských kúpeľov, aby sotalvil svoje v «národnej práci» omráčené údy. Tisza ani v Piešťanoch nezabudol na milé Uhorsko, za ktoré on toľko pracuje, lež písal články do novin proti obštrukcii a vyzval politikov Uhorska, aby bezodkladne a bez podmienok odhlasovali vojenské predlohy, lebo že vraj najpálčivejšia záležitosť je to, aby monarchia mala čím väčšie a dokonámejšie vojsko. V tom čase Tiszovi nešlo o iné. Zatracoval obštrukciu. Štval mungov proti Justhovcom a robil náladu vojenským predlohám, hoc ony ohromné obete požadovaly od Uhorska.

Štefan Tisza s týmto agitovaním núkal sa vojenskej vláde a tiež aj panovníkovi. Dokazoval, akým priateľom je on spoločnej armády a ako zaujal sa za vojenské predlohy, proti kto-

rým obstrukuje opozícia. Takýmto bojovníkom bol Štefan Tisza až dotiaľ, kým Khuenovská vláda nezařakovala. Vtedy však Tisza zmenil dosavadnú svoju taktiku a podporuje tú rezolúciu, ktorú Khuen s Kossutisthami uzavrel poľazne rezervistov a vyslúžených vojakov. Išiel medzi mungov a povedal im: Bratia, prisahajme, že len toho ministerpredsedu prijmem s dôverou a len toho budeme nasledovať, ktorý prijme Khuenovskú rezolúciu. Od toho neodstúpime. Ukážme Viedni, že sme neni jej sluho-
via. Ukážme krajine, že verne bránime a hájime práva a slobodu Uhorska. Jestli by kráľ neprijal tú rezolúciu, tak prejdeme na opozíciu a budeme obštrukovať.

Tak rečnil Tisza a mungovia prisahali, že len toho ministerpredsedu uznajú za svojho budúceho hospodára, ktorý navede kráľa, aby sa zriekol toho práva, ktoré mal posial, keď snem uhorský neodhlasoval kontingent rekrútov.

Hľa, pečovič a labanc Štefan Tisza ostal kurucom. On, ponížený sluha cisárov a vlády vojenskej obliekol sa do pancieru a vyhráza sa Viedni obštrukciou. On, ktorý zatracoval obštrukciu, k obštrukcii povzbudzuje mungov a núti ich ku podpisu krvavej smlúvy. Je to ozaj do smiechu!

Odkiaľ tá premena? Prečo že ostal Tisza kurucom? Preto, bo sa bojí o svoju nadvládu, ktorú mal nielen on, lež požívali všetci liberáli. Veď odkedy je uhorsko štátom «ústavným» (?), odtedy zaľahli naň Tiszovci a jeho liberálni druhovia, ktorí o nič iné sa nestarali, iba aby si svoju nadvládu zabezpečili na veky vekov. Všetky úrady a hodnosti oni si podržali. S krajinským majetkom oni vládli. Zákony oni vynášali. Všetky výhody pre seba shabali. Slovom oni boli všemohúcimi pánmi v Uhorsku. Včul ale, keď všeobecné volebné právo dobíja sa do krajinského domu, keď ľud žiada slobodu a podiel v spravovaní krajiny: Tisza postavil sa proti tomuto pohybu. Zatrvara brány krajinského domu pred všeobecným právom volebným. Zahaňa daňujúci ľud do ďalšieho otroctva a vyzýva mungov, aby iba toho ministerpredsedu podporovali, ktorý snemu predostre taký volebný zákon, aký chcú mať Tiszovci. Zákon ten však namierený má byť proti daňujúcemu ľudu.

Hľa podvod Štefana Tizmu! Je to také oplanstvo, na aké nechytí by sa statočný politik. U Tizmu však není to nič nového. Chytí sa on na bársčo, len nech to poistí jeho nadvládu.

Dúfame však, že podvod Tizov sa nepodari. Kráľ sa nedá zklátiť. Uhorsko nedá sa oklamať. Zákonnou cestou obráni si svoje práva, a zrúca bašty tej pevnosti, ktorá ochraňovala nadpráva Tizovcov na úkor a na škodu obyvateľstva Uhorska.

Nastane nová doba. Ztraseme zo seba zdieračov a ntláčiteľov. Na základe kresťanských zásad všetko zmeniť sa musí v Uhorsku. Svitá!

Fatranský.

Uprimné slovo z Trenčanskej.

Ešte vždy mám v pamäti výpoveď istého pána kaplána, ktorý pred poslednou varinskou voľbou, bývalému veľazaslúženému ablegátovi toho okresu a neohrozenému vodcovi kresťanskej ľudovej strany, jakožto tehďajšiemu kandidátovi, opovážil sa povedať: «Pane, ľudová strana tu nemá žiadnej pôdy pre vás.»

Za túto výpoveď ten pán kaplán dostal židovskú faru — a na inštaláciu fõišpánskeho šampaňského. Ten mladý páno ešte i dnes pred ľudákmi vydáva sa za ľudáka, pred liberálmi ale za liberála. Čítajúc v poslednom čísle nášho «Kresťana» dopis z Kysúc, uznať musím, že ten dopisovateľ veru pravdu má, tak jako Trenčan a jako Jano Otruba. Naša kresťanská ľudová strana v našej stolici je veľmi zoslábnutá. A to prečo? Preto, bo nemáme smelých a neohrozených vodcov! Ozaj u nás počnúc od predsedu, celý štáb našej ľudovej strany mlčí, netrúfa si dať sa do roboty reorganizovania. Páni, ktorí ste k tomu povolani, aby ste nás viedli, nespíte, lebo beda vám, jestli necháte slobodno pracovať tých 10.000 slobodných murárov a iných pokrokárov a nezna-bohov, ktorí nachodia sa u nás a prudko bijú na nás katolíkov a na našu kresťanskú ľudovú stranu. Veď zo všetkých strán obklúčení sme nepriateľmi.

Judášov preto von z zpomedzi nás. Svrchovaný čas je včul, aby sme sa sreorganizovali; aby sme boli hotoví k boju pri najbližších voľbách ablegátskych.

Preto prosíme aj ústrednú kanceláriu kresťanskej ľudovej strany, aby urobila poriadok stranivá porady stoličnej, aby sme videli, kto je s nami a kto je proti nám. Keď treba, zvolme si nových vodcov — ktorí sa neboja, lež smelo zastávať budú kresťanskú ľudovú stranu.

Nemeškajme a dajme sa čím skôr do práce!

Nech žije kresťanská ľudová strana!

Kto má smelé srdce na mieste, ten sa dostaví na poradu!

Liberálni potrimiskári nech ostanú doma!

Jano Bezstrachu.

Obrovský štrajk v Anglicku.

Vyjednávanie medzi povereníkmi majiteľov baní a banických robotníkov cieľom udusenía štrajku zakončilo sa vo štvrtok 14. marca, bez všetkého výsledku. Ministerpredseda Asquit následkom toho zamýšľa parlamentu predostreť návrh, aby vyneseny bol zákon cieľom zavedenia rozumného minimuma mzdy pre banických robotníkov. Anglický kráľovský pár navštívenie europejských mocnárov následkom štrajku odročil na budúci rok.

Kolké škody zapričinuje štrajk anglických bannikov, o tom poskytuje pochop zpráva anglických železníc, dia ktorej železničné spoločnosti utrpely dosiaľ jeden million funtov sterlingov, čili štyriadväsať millionov korún škody. Táto škoda je väčšia, než kolká bola škoda zapričinená lanskoročným štrajkom anglických železničiarov.

V St. Helene (Lancaster) medzi bannikmi a policajtami udala sa srážka, v ktorej traja policajti boli raneni.

Položenie v Nemecku sa stále zaostrieva. Na okolí Ruhru nateraz štrajkuje 130.000 baníkov. V Essene 15. marca namiesto 325.388 baníkov len 137.131, v Dortmunde ale namiesto 322.009 baníkov len 132.150 šlo pracovať do baní.

Vo stredu 13. marca medzi štrajkujúcimi a žandarmi na viac miestach udaly sa krvavé srážky, ktorým padly v obeť i viaceré ľudské životy. V zasadnutí nemeckého rišského snemu 14. marca štátny sekretár Delbrük vyhlásil, že úplne chýbajú všetky predpodmienky k tomu, aby vláda niečo urobila v záujme zastavenia

štrajku nemeckých baníkov. Dosiaľ vláda nevyslala vojsko, ale jestli polícia vóči štrajkujúcim nebude dostatočná, bez meškania vyšlú vojsko, lebo vláda pracovať chcejúcich baníkov obráni.

V Rakúsku polozenie je tiež neprajné; majitelia baní o požiadavkách svojich robotníkov, nechcú ani počuť. Baňskí robotníci do 18. marca budú čakať na odpoveď majiteľov baní.

Peniaze v súkromnom živote a v politike.

O peniazoch koluje mnoho rozličných prísloví. Toto je najlepším dôkazom, že jaký veľký zástoj hrajú peniaze v živote. Bez hmotných prostriedkov je každý vývin nemožný. Kultúrne snahy, národohospodárske ciele nemôžu byť uskutočnené, keď niet ku tomu hmotných síl, keď niet peňazí. Gazda alebo priemyselník neraz je presvedčený, že cieľuprimeranou investíciou bolby si vstave svoje hmotné polozenie značne polepšiť, ale prinútený je všetko tak nechať, keď nemá peňazí. Aby sa volakto vo verejnom živote uplatňovať mohol, k tomu sú potrebné aj isté hmotné sily. Ku zabezpečeniu verejného pokoja potrebné sú peniaze, preto trovia štáty ohromné summy na udrzovanie a na vývin vojska. Slovom všade pri každom podniku prvou a najväčšou otázkou je, že koľko peňazí stojí nám k dišposícii.

V rozličných krajinách sú rozličné peniaze, ale peniaze možno všade zameniť, lebo cenu peňazí určuje vlastne cena zlata. Jedno kilo zlata má všade rovnakú cenu. Teda vlastne v peniazoch obsažené zlato platí, bez ohľadu na to, že jaký je nápis na peniazoch. Zlaté peniaze majú teda medzinárodnú hodnotu. Preto peniaze aj vandrujú z jednej krajiny do druhej práve tak, jako vandrujú z jedného vrecka do druhého. Americkí vystahovalci nesú so sebou do zamorského kraju určenú summu peňazí a posielajú zas usporené groše do starého kraju. Cudzozemskí kapitalisti zakladajú rozličné priemyselné a obchodné podniky, v rozličných krajinách sú veľké firmy, ktoré majú vo viacerých krajinách kvetúce podniky a centrum spravuje peňažné záležitosti všetkých týchto podnikov. Doteraz panovalo to presvedčenie, že kto

má peniaze, ten robí kšefty, aby si svoj majetok ešte zveladil, alebo aby si aspoň lepší dôchodok zabezpečil. V novšom čase popri kšeftovaní veľkú rollu začína hrať aj politika. Odkedy totižto mocnosti viac než doteraz závidia jedna s druhou na každom poli verejného života, od tých čias štáty vyvinujú celý svoj vplyv, aby kapitál podporovaly len toho, kto politické snahy a záujmy patričného štátu podporuje.

A takto peniaze pomaly tratia svoj medzinárodný ráz. Kolkokrát vypukne konflikt medzi štátmi, v prvom rade usilujú sa protivníci jedon druhého hmotne oslabiť, na peňažnom tržišti spôsobia jedon druhému citelné škody. Spojenci bojkottujú toho, kto s nimi nedrží, takto ho prinútia aspoň ku tomu, aby sa ticho choval. Neraz nedostatok hmotných síl prekazí, lepšie povedano znemožní aj krvavú srážku, lebo veď vieme, že ku vedeniu vojny sú v prvom rade potrebné peniaze. Že kedy a jako sa skončí konflikt, ktorý povstal pre Tripolis medzi Tureckom a Talianskom, to závisieť bude v mnohom ohľade od toho, že jako budú bojujúce stránky vladať s peniazmi.

Za terajších okolností, keď každý štát trovi ročite ohromné summy na rozličné investície, niet štátu, ktorý by nebol na pôžičku utisnutý. Keď doma túto nenajde, hľadá ju v cudzozemsku. Nasa monarchia začiatkom roku hľadala pôžičku na francúzskom peňažnom tržišti. Francúzski kapitalisti dobre vedeli, že uloženie peňazí do našich cenných papierov bolo by pre nich výhodné. A zpočiatku aj mali veľkú vôľu ku tomu. Neskôr však nechceli sa pustiť do toho pre nich výhodného kšeftu. Jedon z najväčších francúzskych časopisov otvorene povedal, že prečo? Lebo vraj francúzsky kapitál nemôže podporovať taký štát, ktorý s ním a s jeho spojencami nestojí v užšom priateľskom pomere, ba tu i tam stavá sa proti ich záujmom. Naša monarchia je spojencom Nemecka a medzi Nemeckom a Francúzskom panujú ešte vždy napnuté pomery. Meni vytvorené ani to, že pre balkánsku otázku časom prideme do konfliktu s Ruskom, ktoré je spojencom Francúsku. Preto nám francúzsky kapitál odopiera pomoc.

Okrem Taliansko-Tureckej vojny na politic-

kej oblohe panuje ticho na svetovom peňažnom tržišti, lež «židovstvo» štáty klassifikuje dla toho, že jaký pomer môže medzi nimi nastať v bndúcnosti. Za takýchto okolností každý štát konečne prísť musí k tomu povedomiu, že vlastne s istotou rátať môže len sám na seba a musí sa usilovať, aby rozmnožil svoje hmotné pramene a týmto zabezpečil si ku všetkému nevyhnutne potrebné peniaze. Toto ale dá sa docieliť len vtedy, keď vo vnútornom živote štátnom panujú úplné pokojné pomery. Kde ale ustavične menia sa vlády a parlamenty sú práce neschopné ako v Uhorsku a Rakúsku, tam nemôže byť reči o stále pokojných pomeroch a monarchia neni vstave rozmnožiť svoje hmotné pramene a týmto zabezpečil si ku všetkému nevyhnutne potrebné peniaze. V Uhorsku zvlášte dá sa toto previesť jedine na základe tých zásad, ktoré ohlasuje a ktorých neustupne pridržiava sa kresťanská ľudová strana!

Utok na taliansky kráľovský pár.

Talianský kráľ Viktor Emanuel III. a kráľovna Helena vo štvrtok 14 marca viezli sa do Pantheona ku zádušnej sv. omši za svojho otca kráľa Umberta, ktorého zavraždili 29. júla roku 1900. Na túto sv. omšu pozvaní boli všetci štátni hodnostári, kráľovský dvor, aristokracia, krajinskí vyslancovia a senátori. Kráľ a kráľovna viezli sa s veľkým sprievodom a obklúčení telesnou strážou sedeli v parádnom koči. Ako kráľovský parádny hintov zvrchol sa do ulice Via Lata, rázom jeden mladý človek vytiahol revolver a chytro jeden za druhým trikrát strelil na kráľa. Kráľovna v tom okamžení ako zbadala útočnika, vrhla sa na kráľa, aby ho jej telom zakryla. Gule netrafily ani kráľa, ani kráľovnu, jedna ale veliteľa telesnej stráže majora Langa ranila na hlave. Ranený spadol z koňa a ostal na zemi ležať. Dvaja ľudia zo zástupu vrhli sa na útočnika a odovzdali ho policajtom. Utočnik aj na tohoto strelil, bez toho, že by ho bol ranil.

Kráľovský pár viezol sa potom ďalej do Pantheona, kde prítomní ani netušili, čo sa stalo. Margareta, matka kráľova, už bola v Pantheone, kráľ a kráľovna vrele ju bozkali a niekoľko slovami rozpovedali jej, že proti nim

spáchali útok. Zadušné služby Božie odbavené byly potom pokojne. Kráľ a kráľovna za hlučných ovácií ľudu odviezli sa potom do nekdý pápežského, teraz kráľovského palácu Quirinálu. Tu kráľ ale pobavil sa len niekoľko okamihov a na otvorenom automobile sprevádzaný tisícmi ľudu, odviezol sa do nemocnice, aby navštívil raneného veliteľa telesnej stráže, majora Langa.

Utočnik volá sa Anton Dalba. Má ešte len 21 rokov, narodil sa v Ríme, je murársky tovaryš a *anarchista*. Pri výsluchu pred policajou povedal, že o sprisahání proti kráľovi neni ani reči a že nemal spoluvinníkov. Aj to povedal, že má matku, brata a jeho otec že pracuje pri vykopávaní Karakalových kúpeľov. V bydle útočnika policaj shabala jeho robotnícku knižku, z ktorej vysvitá, že do stredy pracoval pri stavbe jedného domu. Viacerí očití svedkovia útoku sdelili na policii, že útočnik mal viacej spoluvinníkov, ktorí dla ich presvedčenia stáli okolo Pantheona, aby po útoku napomohli útek Dalbu.

Ministerpredseda Giolitti po útoku šiel ku kráľovi, aby ho pozdravil z príležitosti jeho zachránenia. V predsieni kráľovského palácu vyložili hácky, na ktoré mena ich podpísali velvyslanci, ministri, senátori, vyslanci a početní občania.

Z príležitosti zachránenia života kráľovského páru najprvší telegrafický pozdrav ku kráľovi dorazil od jeho veličenstva kráľa Franca Jozefa, čomu veľmi sa tešil taliansky kráľ. Pozdravil talianskeho kráľa i svätý otec pápež Pius X. a všetci mocnári. V mene uhorskej vlády cestou spoločného zahraničného ministerstva talianskeho kráľa pozdravil gróf Khuen-Héderváry, dočasný ministerpredseda uhorský.

Taliansky ľud oslavuje pritomne svojho zachráneného kráľa. To je celkom v poriadku. To už ale neni v poriadku, že tento ľud bezbožnými zákonami priviedli o jeho náboženstvo a vohnali ho na cestu, ktorá vede k anarchii a ku vražde kráľa. Zo školy vyhodili náboženstvo a vychovávajú v nich anarchistov ako je Dalba.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

POLITICKE CHYRY.

K politickému rozpoloženiu.

Vilhelm II. nemecký cisár s koncom tohoto týždňa navštívil mal jeho veličenstvo kráľa Franca Jozefa I. Pre prípravu ku tejto návšteve, riešenie vládnej krízy Uhorska vo Viedni zaseklo. Návšteva nemeckého cisára vystala síce nateraz, jeho veličenstvo ale s riešením uhorskej vládnej krízy zaoberať sa bude až v budúcom týždni. Tí politikovia uhorskí, ktorí posiaľ ku výsluchom povolani boli, na najpatričnejšom mieste presvedčiť sa mohli o tom, že konštitúcii Uhorska z Viedne nehrozí žiadne nebezpečie. Tisza teda bez všetkej príčiny, liberálnu stranu národnej práce búril proti Viedni. O nedlho už vymenovaný má byť nový ministerpredseda. Či to bude Lukács, Khuen alebo iný každý bude mať ťažkosti s prevedením zákonnej predlohy o zbrannej moci. Ku tomuto pride ale aj otázka svolania rezervistov v čase nepovoleného kontingentu rekrútov, no a neslobodno zabudnúť i na veľmi vážnu vec reformy volebného práva. Postavenie nového ministerpredsedu a jeho vlády teda nebude k závideniu. Vymenovaný nový ministerpredseda i s jeho vládou pracovať musia s terajšou väčšinou pracovnej strany. Opozíciu ale, ktorá Khuena prinútila ku pádu, nemožno na raz sfúknuť, bude ona tak hužovite bojovať proti novému ministerpredsedovi, ako bojovala proti Khuenovi. Keby ale Khuen znovu poverený bol s utvorením novej vlády, to by viedlo k novým parlamentárnym krízam. Ostatne Lukács alebo Khuen pre kresťanské obyvatelstvo Uhorska je čert ako diabol!

Zatkli volebného predsedu.

Nie prievidzského, ani čacanského volebného predsedu zatkli, lež zatkli ho vo volebnom okrese Szék (stol. Szolnokdoboka). Tento okres chýrny je o tom, že súhrnom má len 120 voličov. Prítomne bola tam náhradná volba. Vyštúpili dvaja kandidáti. Kandidát Hadfaludy do-

stal 44 hlasov, Aladár Lang 39. Aladár Lang obžaloval volebného predsedu pre nezákonnosti a na to prišiel na volbište štátny fiškus a zatknul hneď volebného predsedu a hlavného slúžneho pre zpáchané nezákonnosti. Či teda není súrne potrebná reforma volebného práva?

Svolanie delegácií.

Delegácie svolané majú byť na 15. apríla. Len aby že sa nezklámali v tomto termíne. Nazdávajú sa, že do tých čias rozriešená bude kríza uhorskej vlády. O tom potom!

RAKUSKO.

Ríšska snemovňa vyslancov v zasadnutí 14. marca v prvom čítaní začala pojednávať návrh o predlohe zbrannej moci. Rakúsky ministerpredseda gróf Stürgkh vyslovil sa z tejto príležitosti, že vládna kríza v Uhorsku neznamená i krízu predlohy o zbrannej moci, bo v patričných kruhoch nepodvratne žiadajú, aby predloha o zbrannej moci v parlamentoch obidvoch štátov bola vybavená. Za ministerpredsedom povedal reč minister landwehru Georgi a dokazoval potrebnosť a súrnosť prijatia a prevedenia zákonnej predlohy o zbrannej moci.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-turecká vojna. Na vojenské trovy Taliani znovu vyzdvihli požičku 250 millionov frankov. Taliansko nateraz strojí sa napadnúť Dardanelly. Otázka Dardanell bola vždy veľmi háklivou časťou východnej otázky a od rusko-tureckej vojny každá mocnosť obávala sa toho, aby pohýbala túto otázku. V Ríme zaiste sú na čistom s tým, že napadnutie Dardanell vyvolalo by veľké zmätky a preto není vytvorené, že Taliani vážne ani nemyslia na napadnutie Dardanell. Není ale nemožné, že Taliani hlásaním akcie proti Dardanellám chcú odvrátiť pozornosť od druhej akcie, ktorej cieľom je údajne napadnutie Saloník. Či Taliani skutočne zamýšľajú napadnúť Saloniky alebo nie, to v tomto okamihu zistiť nemožno. Skutočnosťou však je, že zo Saloník prichodia znepokujujúce zprávy a že turecká vláda na obranu Saloník porobila ďaleko siahajúce vojenské priadky. Predpokla-

dajúc ale, žd Taliani skutočne napadnú Saloniky, ani v tomto páde by riešenie tripoliskej otázky nepotiskli do popredia, lebo len tak by vedeli zavdať Turecku ťažký úder, keby mohli aj na breh vysadnúť. Na toto však práve pred Salonikami majú Taliani najmenej výhľadu, bo turecká vláda sa už hodne zavčasu postarala, aby vysadnutie Talianov na breh bolo prekazené. Za takýchto okolností zrejmé je, že Taliani svojou zamýšľanou akciou na europejských vodách Turecka len to chcú docieliť, aby neutrálné mocnosti v záujme zastavenia vojny v Carihrade čo najenergičnejšie zakročily. Ale aj keby mocnosti urobily nátlak na Turecko, ako z Carihradu oznamujú, nebude to mať prajného výsledku a to tým menej, bo na území tripolisckom Turci a Arabi jednotajne vífazia nad Talianmi.

BESEDNICA.

Nemohol sa spovedať.

Náčelný privrženec talianskej državy, menom Ratazzi povedal pred mnohými ľuďmi, že 500 lír dá tomu človekovi, ktorý mu najprv zvestuje smieť pápeža Pia IX.

Poznamenat musíme, že Ratazzi prv zomrel, než papež Pius IX.

Ratazzi, aby sa zotavil sdržoval sa na dedine Tetka jeho manželky, Konštancia Bonaparte, opátka, to kláštora rímskeho «Sacré Coeur» rečeného, 4. júna r. 1873. zvedela, že nenie úfnosti k tomu, aby Ratazzi vyzdravel.

Táto predstavená kláštora hneď dala k seba zavolať jedného pátra kapucína, ktorého Ratazzi dobre znal, odovzdala mu jeden list, a prosila ho, aby ho zanesol chorému Ratazzimu a aby chorému na pomoci bol v posledných chvíľach života.

Lenže telegrafične upovedamila o tejto veci aj vnučku, manželku Ratazziho.

Páter v nočnú chvíľu prišiel do dedinského domu Ratazziho. Zpočiatku si ho nikto nevšimol. Keď ho ale zbadali prítomní bezbožníci, väčším dieľom krajinskí poslanci, istý Orsini surovo sa ho pýtal:

— A vy čo tu chcete?

Kapucín odvetil:

— Ja som dávny priateľ Ratazziho, prišiel som ho navštíviť a doniesol som mu vážny list.

Orsini mu z krátkosti odvetil:

— Vy ho nemôžete vidieť, ba ani v tejto sieni ne smiete ostať, poďte za mnou.

Orsini zaviedol ho k bráne, aby ho z domu von vykázal.

Práve vtedy ale, keď Orsini bránu otvoril, prišla ta slúžka Ratazziho, ubezpečujúc Orsiniho, že je páter telegrammom oznámený a je mu prichystaná už aj jedna izba. A prosila poslanca, aby pustil pátra dnu.

Rozpajedený Orsini ale hrozne rúčal:

— Von s ním, von s tým psom kňazom!

A vysotil pátra do nočnej tmy a bránu hneď zamkol.

Dobrý páter prenocoval v mestečku Trosinone a na druhý deň navrátil sa do Ríma. Ratazzi v tenže deň skonol.

Nápadné požehnanie sv. omše.

V Taliansku traja kupci z mesta Gubbio na jarmok šli do mesta Cisterno.

Keď si odbavili svoje práce, radili sa, kedy a jeko pojdu domov.

Usniesli sa v tom, že na druhý deň včas ráno sa pohnú, aby večer mohli byť doma.

Jednému z nich ale nepáčil sa ten plán. On povedal, že na druhý deň je nedeľa, teda treba slyšať sv. omšu.

Ti dvaja ale nechceli od svojho úmyslu odstúpiť. A na druhý deň včasne ráno vskutku aj odcestovali. Keď už dakoľko hodín jazdili, prišli k rieke Corfuone, k drevenému mostu.

Tento most bol starý, stĺpy mal zhnité a vyklátené. Ti dvaja počestní to nevedeli, na svojich ohnivých koňoch chceli chytro cez ten most prebehnúť.

Ale hľa, most sa prelomil pod nimi a oni sa i s koňmi utopili.

Dakoľko sedliakov počulo, keď o ratu kričali, ale nebolo možno im pomôť.

Len veľmi ťažko podarilo sa vytiahnuť ich mrtvoly, nikto nevedel ale, akí sú to ľudia.

Neskôr pred obedom prišiel na koni ten tretí kupiec a on ich poznal...

Vrúcny srdcom ďakoval Bohu, že od tak biedneho zahynutia zachovalo ho slyšanie sv. omše.

Pomýlená tanečná zábava.

V jednom slezskom mestečku r. 1846. zariadila tanečnú zábavu istá spoločnosť v dobe veľkého pôstu. Miestny farár čo len vedel, všetko urobil, aby tú zábavu prekazit mohol.

Tanečná miestnosť krčmy väčším dieľom z dreva bola spravená. Múry shotovené boly z dvojnásobných

V jednej čínskej škole mnišiek.

dosok, medzi doskami čo bola prázdnota, vypchaná bola machom.

Keď sa prítomní najlepšie zabávali, od kachiel chytil sa mach; čoskoro stála v plameni celá sieň tanečná. Tanečníci, jakonáhle zbadali oheň, utekali von. Predsa ale viaceri z nich boli ranení. Iní v úteku

utrpeť také rany, že traja z nich zomreli. Títo kajúcim srdcom uznali svoju nehodu za trest Boží a veľmi vrúčne činili pokanie.

Aj mnohí iní pripisovali to prozreteľnosti Boha, ktorý je pamätlivý, dakedy aj náhlivý.

Podáva: *Dr. Joško z Doliny.*

CHYRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ s koncom marca prísť mal do Budapešte. Ohľadom na rakúske a aj medzinárodné rozpoloženie politické, do Budapešte príde jeho veličenstvo až v mesiaci apríli.

Z biskupstva nitrianskeho. Osvietený pán biskup gr. Vilhelm Batthyány v tohoročnom IV. obežnom liste cirkevnom oznamuje, že udelovanie sviatosti birmovania 5. mája začne v obci Kasza a s každým dňom birmovať bude na nasledujúcich miestach: Zsolt, Illava (Felsőtölgyes), Máriatölgyes, Nagysziklás, Hólak, Trencsén (Vágapátfalu), Tornyos, Czobolyfalu, Trencséntölgyes (Kisradna), Mita, Felsőszalatna, Bobót (Alsó-motesic) Dezser, Bán, Zayugrócz, Nagyhelvény, Ribény (Viszocsány), Kinorány, Nyitrazsámbokréth (Nagysándori), Nagybélicz. V jaseňi osvietený pán biskup 1. septembra začne udelovania sviatosti birmovania a birmovať bude v nasledujúcich obciach: Szkaesány, Felsővesztény, Nyitraszucsány (Nyitradivék), Divékrudnó (Kisegyház), Bélapataka, Csávojó, Nyitranovák (Alsó-lélócz). Keselőkő.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy prítomne sdržuje sa v Lovrane. — Farári Alexander Fedor z Landoka a Ján Dideczky zo Slovenskej Vsi dostali investitúru.

Z biskupstva rožňavského. Rožňavského kanonika Gejzu Marsó, pápež Pius X. vymenoval za pápežského praeláta.

Chýry z biskupstva košického. Dňa 12. marca bolo sedem rokov, čo osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie za biskupa bol vysvätený. Z tej príležitosti Ondrej Kozora, praelát-kanonik a mestský farár v sídelnom chráme biskupskom slúžil sv. omšu, po ktorej kapitula, centrálna kňazstvom a bohoslovci holdovali osvietenému pánu biskupovi a vyslovili mu veľké blahoželanía. — Deň 15. marca žiaci tunajších učebných ústavov, ako hlaného gymnázia praemonštratských kňazov, hlavnej reálky, katolíckej praeparandie, žiačky kláštora Uršuliniek, spolok katolíckych tovaryšov, učnov a katolíckeho patronázu zasvätili sodpovednými slávnosťami. — Ján Frisnýak tunajší kaplán 13. marca v katolíckom autonómnom kruhu peknú prednášku držal o slobodných murároch. — Katolícky pohrábny spolok ročné shromaždenie vydržoval 10. a kresťansko-sociálny spojok 17. marca. — Mikuláš Moczár a Karol Vizhányi professori tunajšej katolíckej praeparandie ministerstvom výučby vriadení sú do IX. triedy platu. Arnold Hoffmann professor bohoslovcov 17. marca držal prednášku v katolíckom čitateľnom kruhu. Pred-

metom prednášky boli dejepisné úrivky z bojov za slobodu vlasti. — Martin Schopp kaplán z Pálya preložený je do Sebesbénye. — Istý bezmenný na chlieb chudobných daroval 30 korún. — Katolícka krajinská spoločnosť 1. mája usporiada veľkú púť do Rímu. Talianski slobodní murári lanajšieho roku slávil 50 ročné jubileum toho zbojníckeho kúska, že rímskeho pápeža ozbíjali o jeho majetky a kráľovstvo. Tohoto roku zas katolíci celého sveta vo veľkom počte pojdu do Rímu, aby potešili svätého oca. — *Vilmany:* Ján Kelemen, tunajší učiteľ, aby mládež od krčmy zdržoval 3. marca utvoril spolok mládencov.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Dr. Engelbert Mázy, hlavný direktor gymnazialných škôl okresu košického, minulý týždeň vizitoval tunajšie katolícke a luteránske gymnázium a z tej príležitosti v katolíckom kruhu Rákócziho 13. marca prednášku držal o mravnej výchove mládeže. — Nové námestie k vydržiuvaniu jarmokov m-nulý týždeň voda potoka Szekeső zaplavila na jeden meter. Ako tu možno jarmoky vydržiuvať, keď toto námestie často vystavené je podobným nehodám? — Imrich Hanušovszky, stoličný úradník vymenovaný je za direktora stoličnej kancelárie. V deň 15. marca tunajšie učebné ústavy a rozličné spolky usporiadaly sodpovené slávnosti. Tunajší juristi v predvečer 15. marca zariadili i pochod s faklami. Spolok dilettantných fotografov 16. marca usporiadal výstavu zo svojich doobov. Na tejto výstave súčastňujú sa fotografické spolky z miest: Budapest, Arad, Miskolc, Losonc a Pátikostoly. *Bardijov:* V mestskom výbore 28. februára prevedené boli voľby a z tejto príležitosti vyvolení boli: za mestského fískusa dr. Leo Uhlik, za daňového úradníka Alexander Bartsch, za kassira Štefan Oláh, za kontrollóra Julius Wieszt notár, proti Jánovi Gallée. Automobilový chod z mesta cez Felsővizköz do Sztropkova znovu je zariadený. — *Darócz:* Tunajší rodák Ludvik Szmrecsányi vysvätený biskup a kanonik jágerský vymenovaný je za koadjutora arcibiskupa jágerského kardinály Jozefa Samassa s právom nástupníctva. — *Tapolyhanusfalva:* Adalbert Csekanyák, krížom zásluh vyznačený notár, minulý týždeň slávil 25 ročné jubileum svojho účinkovania, z ktorej príležitosti vyvolili ho za čestného občana a slávnostne odovzdali mu patričný diplom. — *Szinyevfalva:* Daaký podpalač 15. marca podpálil tu jeden stoh slamy. Jedine obratnosti obecnstva je čo ďakovať, že oheň neprešlahol na blízke domy a nezapríčinil väčšej škody. Zavedené je prísne vyšetovanie.

Chýry zo Spiša. Do Podhradia na svoju vlastnú prosbu za okresného sudcu poslaný je Mór Matty. sovsky zo šárišského Lemešu. — V Kolačkove okolo jedného náhrobného kameňa v cintoríne bavily sa deti kameň sa zvalil a zabil deväťročnú Mariu Hangur. — Zo spišskobelanského chotára patri už asi 45 percentov Rokušanom, Landočanom, Ždjáranom a Bušovjanom. — V Kézmarku koncom júna má byť národopisná výstava poprádskej doliny. — V Novej Vsi na 6. júna

padajúci výkladný jarmok preložený je na 7. júna a výkladný a lichvací jarmok, ktorý mal byť 25. a 26. septembra, vydržiať sa bude 16. a 18. septembra. — Kézmarský slúžny Béla Horti zasnúbil sa so slečnou Margitkou Belóczy, dcérou direktora kézmarskej vyššej školy. — Ružomerská ľudová banka 9. marca otvorila filiálku v Popráde. — V Žakovcách 18. februára zvláštnu radosť mal Samuel Forberger, nakoľko v ten deň účasť bral na svadbe svojich dvoch dcér a jedného syna. Po sobáši nasledovala veľmi veľká a bohatá hostina, akej tam ešte nebolo. — V Novoveskom katolíckom kruhu 10. marca miestny kat. učiteľ Kolan Berwaldszky držal prednášku o vojenských pohyboch vo Spiši za času Franca Rákóczi II. (roku 1708—1711). Po prednáške prednášané boli kurucké spevy. — Hobgarský obecný výbor minister vnútra rozpustil z tej príčiny, že ohľadom loveckého práva nechcel sa podrobiť nariadeniu vrchnosti. Napozatím obecné záležitosti spravovať bude stoličný poverený. V Novej Lubovni hojne požehnal Pán Boh manželku Ferdinanda Folyvartsika, porodila tri živé, pekné a zdravé dievčatá. Matka i deti sú zdravé. — V Levoči od 29. apríla do 4. mája a od 26. do 31. augusta pre učiteľov vydržiavaný má byť ovocinársky naukobeh. — V Uloží mesto Levoča ako patrón tohoto leta základne obnoviť dá faru. — V Kézmarku už od rokov nebolo tak veľký lichvací jarmok, ako teraz 27. februára. Prišlo sa vyše 1000 kusov rožného statku, 900 koní a 64 ošípaných; z toho predalo sa 590 kusov rožného statku a 247 koní. Statok mal neslýchane vysokú cenu, zvlášte kone boli veľmi drahé. — Harhovskému gazdovi Štefavi Vilkovi jeho vlastní vnukovia zo škrine ukradli 300 korún hotových peňakí a sporiteľnú knižku. Knižku odhodili a peniaze v lese zakopali. Knižku našiel jeden tovaryš, z peňazí našli v lese 70 kor. — Novoveskému takzvanému Jozefovskému spolku, ktorý zaoberá sa šatením chudobných školských dieťať a sирót, minister výučby vyslovil soorje uznanie a vďaky. V Starej Vsi veľký jarmok preložený je z 12. na 26. marca. V magurských zahradách niektoré stromy a kričky už pukajú.

Hrdinské dieťa. Vo švédскеj obci Brastorp v jed-

nom dome oheň vypukol práve vtedy, keď rodičia boli vzdialení a štyri malé deti samé boli doma. Pri tom nešťastí zázračne vyznačil sa päťročný chlapec Albert Gunnar, ktorý tri razy vnišiel do horiaceho domu, a jedno za druhým vyslobodil z plameňov svojich troch mladších bratov. Za odmenu dostal teraz zo základiny pre hrdinov vačkové hodinky a okrem toho aj 500 korún. A jak vzácny musí byť ešte ten chlapec hrdinskej lásky v očiach božích!

Vražedeľný nápad v sakristii. V Krakove v sakristii jezuitov jeden pre plané držanie sa prepustený sluha kláštora, menom Slosarčík, nožom napadol frátra kostolníka Bartkoviaka. Poranil ho na hlave a potom začal ho dusiť s pásom, s ktorým si kňaz albu pripasuje. Na krik frátra sbehlí sa ľudia a chceli chytiť vraha, ten ale utiekol; na druhý deň ale dostal sa do polície. Ranený kostolník zápasí so smrťou.

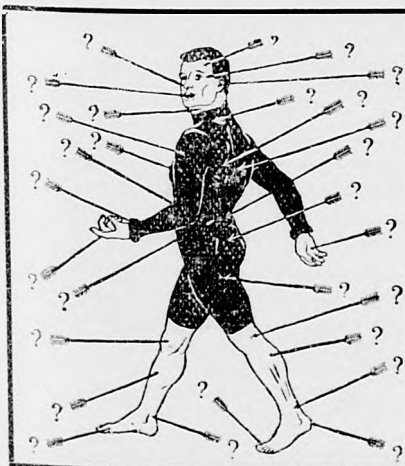
Krakov má teraz 160 tisíc obyvateľov, ženských je o 2000 viac ako mužských. Židov je tam 33.500.

Chytení zbojníci. V blízkosti Prešporka zabili a vyrabovali minule mládenca Matúša Kallinku, ktorý na voze poberal sa z Viedne do svojej rodnej obci Mosonujfalu. Teraz vysvitlo, že jeden sedliacky mládenec a jeden vojak pýtali sa na jeho voz a tí ho zabili. Obidvoch vrahov: mládenca Fabiana Mikulu a vojenského strážmajstra Teodora Becka chytili v Komárne. Z ukradených peňazí našli u nich 460 korún,

Do dymu pustené milliony. V našej krajine v novembri minulého roku za dohánové výrobky erár prijal 126,666.156 korún.

Potravných spolkov minulého roku účinkovalo v Uhorsku 1582, teda o 77 viac ako roku 1910.

Preklal nevernú snúbenicu. Georg Nonta obyvateľ krivádetvanský už od dvoch rokov bol zasnúbený s Magdou Terso z obce Divényoroszi. Po dlhom čase v tieto dni vybral sa do Divényoroszi, aby navštívil svoju snúbenicu. Tam ale očakávalo ho veľké prekvapenie. Jeho nevesta práve v ten deň mala sobáš s iným mládencom. Na to umienil si, že sa vypomstí a keď išli k matrikárovi, náhle vyskočil z jednej bočnej ulice a tak nebezpečne poranil dievča, že ju polomrtvú odviezli domov. Mládenca už zatkli.

Máte bolesti?

Potrebuje Fe lerov Elsa-Fluid a Fellerove Elsa pilulky, kt rých je jedi ý dorabateľ EUGEN V. FELLER dvorný le arník v Štubicí Kostolná u. č. 18. (Záhreská stolica)

- I. Fellerov Elsa-Fluid dla našej vlastnej zkušenosti ulavuje bolesti, lieči, občerstvuje svaly a členky posilňuje, slabosť, zapálenie utišuje a zmiernuje. Rýchle a na isto lieči rheumu, lamku, slabosť čuvov (nervov) klania v bokoch, trnania v údoch, vytknutie, influenzu, bo- lenia hlavy, zubov, chrbta a drieku, žabu čili nervové bolesti ochromenia, unavenosť, boľasť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoce. Fellerov Elsa-Fluid nemajúceho páru výsledkom užívajú proti kašfu, zachrýpnutiu, nátehe, boleniu prs a hrdla, zimničnému stavu a z prievanu alebo z prestúdnutia pochádzajúcim neduhom. Opravdivý je len v tenkrát, keď každá sklenička je opatrená «Fellerov-ovým menom a ochrannou známku. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 speciálnych skleničiek bezplatne po pošte zaše za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 speciálnych 8 korún 60 halierov, a 48 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 speciálnych 16 korún.
- II. My žiadame tu na vedomoť priniesť že tisíce ľudí užívá «Fellerove čistiacie Rebarbarove Elsa pilulky» čo výtečný liek proti žalúdkovým nemociam, kŕčom, nechuti k jedlu, páleniu obličiek, tlačeniu žalúdka, dráždeniu k vracaniu, ťažobe, nadutiu, maternici, zatvrdnutiu stolice, rozličným troviteľným znakom, nervozit, zimničným nápodom, následkom tučnoly, boľasť im zlatej žily, hnušobe atď. 6 škatuliek po pošte 4 koruny. — Chránme sa od nápodobín a každý nech adresseduje tako: **EUGEN V. FELLER, lekárník v Štubicí, Kostolná ulica 18. (Záhreská stolica.)**

Alkohol zabíja. Vo Viedni jeden nadporučík dňa 28. februára vyvrátil sa na ulici a zomrel. V jeho vaku našli koňakovú sklenku, ktorá do polovice vyprázdnená bola. Nadporučík porazilo následkom užívania alkoholu. Volal sa Franc Frinkl a slúžil v 27. pešom pluku.

V mori zahynuvší herci. Z belgického Antverpena oznamujú: Štyria divadelníci v strašnom víchre urobili výlet na člno. Člnok sa prevrtnul a všetci štyria herci utopili sa v mori.

Klamajúci obrázkový agent. Okolo Rožňavy v minulé dni jeden jagerský agent predával s muzikou a s hodinami zaopatrené kaplnky sv. rodiny a mnohých ľudí k objednaní podarilo sa mu nahovoriť s tým, že ukazoval odporúčajúci list jagerského kardinála, arcibiskupa. Tajomník arcibiskupa na vedomie dáva teraz obecnstvu, že arcibiskup žiadnemu agentovi nedal taky list a preto to odporúčanie je falošné. Agent kupčiaci s obrázkami svätých je zaiste nestydatý židák.

HOSPODÁRSTVO.

Pestujme viac repy.

Repa je cez zimu pre statok najvýtečnejším krmivom a preto sa ani jeden gazda nemôže zaobiť bez nej. Ona je preto najvýtečnejším krmivom, lebo je jediná z pomedzi všetkých zimných krmív, v ktorej sa hojnosť vody nachodí. Takúto hojnosť vody obsahujúcu krmu potrebujú nielen kravy, ktorých utvorená sa mlieka repa vo veľkej miere napomáha, lež potrebujú ju aj všetky iné zvery, zvlášte vtedy, keď dostávajú veľa slamy, kukuričiny, ktorých stráviteľnosť repa následkom svojej zásoby vody veľmi napomáha.

Ku pestovaniu repy voľme vždy tú najlepšiu zem, ktorú dľa možnosti čím najhlbšie máme zorať a dobre pohnojiť, ak chceme mať veľkú úrodu. Stanica pre robenie pokusov s rastlinami v Magyaróváre pri takej repe, pod ktorú bolo hnojené so superfosfátom na jednom katastrálnom jutre dosiahla o 6000 kilogrammov, na takom katastrálnom jutre, ktoré bolo hnojené s čílskou sanitrou dosiahla o 13.400 kilogrammov a konečne na takom katastrálnom jutre, ktoré bolo hnojené s draslovým fosfátom a s čílskou sanitrou dosiahla o 17.400 kilogrammov väčšiu úrodu, ako na takom katastrálnom jutre, ktoré ani jedným z pomedzi týchto umelých hnojív nebolo hnojené. Fridrich Rovara

vo Féele (st. prešporská) roku 1908. mal nasledovnú úrodu: V nehnojenej zemi mal 9700 kgr., v zemi hnojenej maštalným trusom 13.600 kgr.; v zemi hnojenej maštalným trusom a 300 kgr. superfosfátu mal 18.000 kgr.; v zemi hnojenej maštalným trusom. 200 kgr. superfosfátu a 133 kgr. draslovej soli mal 11.000 kgr.; v zemi hnojenej maštalným trusom, draslovým fosfátom a 80 kgr. čílskej sanitry mal 23.000 kgr. úrody na jednom katastrálnom jutre. Roku 1909. so superfosfátom a čílskou sanitrou hnojené jedno jutro donieslo mu o 13.200 kgr. väčšiu úrodu repy, ako jedno jutro nehnojenej zeme.

Týmito príkladmi len to chceme dokázať, že niet rastliny, ktorá by v dobrej vyhnojenej zemi väčšiu úrodu doniesla ako práve repa.

DOPISY.

Z Povázia.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Krestane».

Ja a mnohí moji spoluobčania pochopili sme význam sebazvedľovania, preto si predplácame novinky. Je to potrebný duševný pokrm. V terajšom svete aby sa aj jednoduchý človek poučal, lebo len takto nadobudne si tej vedomosti, ktorú potrebuje, jak len nechce ostať hlúpym ako peň.

Ja s najväčšou radosťou čítavam novinky, keď aj nie denník, aspoň nášho Krestana a Posla Srdca Ježišovho. Netrpezlivo čakám ten čas, keď mi poštar moje novinky doručí.

Kto že je ale našim poštarom na dedine? Obyčajne notár. On sobere listy a noviny a posieľa nám ich skrze svojho sluhu. Pošta je obyčajne v meste alebo vo väčšej obci, kam osadník iba vtedy ide, keď tam má daakú úradnú prácu. Proti tomu nič by som nemal, že naše novinky a listy notár bere k sebe, len keby ich patričným doručil; lež častokrát stáva sa, že

Herbany podfosforokyslý

Vápenno-železný-sirup

od 42 rokov lekární preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa šľajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedzeniu. Dvíha trávenie a chovu a pôsobí nadovšetko k tvorbeniu krvi a kostí zvlášte pri slabých deťoch.

Cena jednej flašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobalenie,

Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekárň „Zur Barmherzigkeit“

Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň **Josef Török** Budapest.

Pôvodný len s touto ochrannou známkou

Výstrelka pred padelatinu

Zákonom chránený

Porjodal

Jod-Sarsaparilla-Praeparát, čistí krv, podporuje znienu látky čiší boiasti a krče, liečí zapáleniny. Všade kde potrebovať trda Jod-Sarsaparilla-Praeparáty účinkuje so zelostným uspechom. Cena 1 flaško K 2:20, poštou o 40 h. viacej pre zaobalenie.

Wien, VII/L.

Kaiserstrasse 73-75.

(Herbanyho nástupca.)

Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

notár také novinky, ktoré sa mu nepozdávajú, svedovo u seba zadrží a tak predplatiteľa pozbaví duševného pôžitku, ktorý by si ten z noviniek čerpal a robí mu tiež hmotnú škodu, bo objednávateľ noviniek za zaslané predplatné nedostane nič.

Môžete si pomysleť, pán Redaktor, aká to zlosť, keď mi tak novinky vystanú. Vyhľadávam ich u notára, ten ale s tým ma odbije, že novinky neprišli, abych reklamoval. Idem na poštu a reklamujem. Redakcia odkáže, že novinky riadne posielajú. Namrzený idem domov a klajem na notára, bo viem, že novinky sú len uňho.

Prečo to robí ten páno? Novinky sú moje, práve tak ako ten klobúk, ktorý nostm na hlave. Kto by mi vzal volačo, čo je moje, ten by kradnul. Tak kradnú aj tí páni (či notár, či poštár), ktorí novinky iných ľudí u seba zadržia. Čo má kto do toho, že ja alebo iný sedliak čítame? Tú slobodu len mám, že si môžem predplatiť také noviny, aké sa mi najlepšie páčia. Že to neni daktorému notárovi alebo pošárovi po vôli, mňa do toho nič. Ja viem, že tí páni sú liberáli a že sa hnevajú na to, keď sedliak Krestana číta. To právo však nemajú, aby mňa v mojej slobode hatili a moje noviny do záchodu hádzali. Ja nedohovám žiadnemu pánovi, že je on liberálom, tak ani na mňa sa nemusi nikto zlobiť, keď krestanského ducha novinky čítam. Aj sedliak sa musí vzdelávať, či sa to pánom ľubi alebo nie. Čím vzdelanejším je sedliak, tým sa lepšie obráni proti dotieravcom, ktorí ho v otroctve chcú držať až na veky vekov.

Sedliak.

pod Vtáčnika.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom Kresfane.

Keď chodím po našich dedinách, s radosťou spatrujem, že mnohí gazdovia budujú si pekné domy a pokrývajú ich buďto škridlou, buďto eternitom. Radosť naplňuje moje srdce, keď zkusujem, že naši krajanovia v týchto jemných domkoch viac hľadajú na čistotu, na poriadok a na vkus, ako to ich starkí robievali. Veď v týchto príbytkoch vidím módne náčinie, dlážku a nie viac pec, ktorá zastala bola tretinu chyže. Milo ma dotkne, keď vidím v izbách obrazy svätých a križ Spa-

siteľa, Tak sa patri! Katolícky dom vždy s tým má vynikať.

Teda predsa len napredujú i sedliaci. Viac hľadajú na zdravie a na čistotu, ako volakedy. Len ešte o vetrenie bytov mali by sa viac starať. To sa mi veru nelúbi, keď sa dedinčania počiatkom zimy zahedia do svojich izieb a obloky otvárajú iba na jar, keď už slnko hreje. To neni dobre. Netreba sa lakať zimy, lež smradu, ktorý preplňuje nevetrené byty. To je istá choroba. Jej stopy badať na tvárach detí, ktoré sú bláde a uvadlé. Byty i v zime treba vetriť, krajanovia moji. S tým si zachránite zdravie a dokázate, že milujete čistotu, čo je základom zdravia.

Preinacia sa teda tie naše dediny, Zmiznú z nich časom ošarpané domce a miesto dajú poriadnym budovám. Len napred krajanovia! Keď ale nové domy budujete, hľadajte i na ich okolie, aby nebolo pri nich tolko blata, vody a špiny. Každý gazda nech si vydláždi chodbu pred svojim domom a nech občania z poriadku vyvážajú cestu cez obec vedúcu. Aj to patri k čistote a poriadku. Po tomto sudia občanovia. Čistá obec, čistí ľudia.

Hlavná vec je, aby v obci nebolo kazára, lebo kde sa raz kazár vdrie, tam je beda občanom. Už majú medzi sebou pijavicu, ktorá ich cicie. Aby občania vyhli tejto zkaže, najlepšie urobia, keď sa zrieknu pijatiky. Ver, že sa obidu bez židovej otravy. Budú zdravšími a šanoblvejšími. Kto to slýchal, aby krestania na kazára mozolili! Nech si tú otravu, ktorú pre krestanov narobil, sám vyhlce. Jak by sa ale občania nemohli docela zrieť pijanstva, tak nech si obec pýta licenciu a nech má svoju krčmu. Takto čistý zisk prepadne na obec a kazár zuteká svetom. Tak sa naučia brániť proti lúpežnikom a tak možno naplniť obecnú pokladnicu. Robte takto, krajanovia moji. Dobrá rada, hotový groš!

S krestanským pozdravom

Priateľ.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresfane».

Čul som, že Ludové Noviny doniesly tú zprávu, ako by slovenské ochotné divadelné predstavenie v Letanovciach prvé bolo bývalo vo Spiši. Neni tomu

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžernictvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pstará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osahu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľ pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovernie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

celkom tak. Nakoľko sa viem rozpamätať, v našom čisto ľudovom Richvalde už tri razy bolo také slovenské predstavenie, Aj toho roku bolo v programme, lež pre košíkársky naukobež neholo možno ho zariadiť. V Kresťane som čítal, že k obnoveniu duševného života v novembri sv. missie mali sa vydržiavať v Richvalde. Ohľadom času stala sa teraz premena, nakoľko tie sv. missie v turečský týždeň budú sa odbavovať. Vydržiavať ich majú prevelební otcovia Bátora a Danielik z kongregácie lazaristov. Pred siedmymi rokmi tiež už boli tam sv. missie; vydržiavali ich dvaja jezuiti z Trnavy. O Richvalde aj to som počul, že tam i tohoročné ostatné fašiangy veľmi krásne a prikladne odbavovali. V nedeľu, v pondelok a v utorok bola najsvätejšia prevlb. Sviatosť Oltárna k verejnej poklone vystavená. Vo všetky tri dni bola večer o šiestej s rozjímaním spojená pekná pobožnosť. Ľudia za celý ten čas usilovne navštívili kostol, školské deti striedave po dvoch klaňali sa skrytému sviatosťnému Ježišovi; 40 veriacich aj k sv. Sviatosťam pristúpilo. Krémy boli prázdne, v obci panovala tichosť, len dvoch-troch nezbedných chlapčísk prerušalo raz tichý pokoj. V tieto dni, cez divokrásne Pleniny popri Dunajca vybral som sa do zahraničnej Lešnice, kde som sa dozvedel, že sa tam ešte krásnejšie odbývaly posledné fašiangy, nakoľko 290 ľudí sa spovedalo a pri sv. prijímaní bolo 400. Bárs by náš slovenský ľud vo všetkých obciach celkom zanechal pohanské bláznivosti fašiangové, lebo čo sa v tieto dni na daktorých miestach vystrája, veru veľmi nehodné je človeka na obraz boží stvoreného a ku nevinným, duševným nebeským radostiam povolaného.

Ľudia si sťažujú, že sú ťažké časy, že je už prímoc všeliakých tých poplatkov a majú úplnú pravdu. Smutno je ale, že napriek toho predsa ľahkomyselne mární nie jeden náš gazda alebo robotník krvopotne zarobený groš na bláznivé márnivosti, na špinavú krčmu, na nešťastnú pijatiku a na besnú pálenku. Vrátim sa ale do Lešnice. Lešničania mi aj to vyprávali, že trebárs teraz majú už aj peknú novú školu, predsa ale nemôžu dostať učiteľa. Ich neunavený pán farár každodenne sám trápi sa s deťmi. Škola je pekná ale fara je až v tom najhoršom stave, čo veru neslúži patronátu k pochvale. Ešte vše úfame, že náš ľudový pán ablegát, ktorý má u prešovského biskupa veľké slovo, všemožne bude pracovať na tom, aby lešnická a starovesská fara čím skorej prišli do sodpovedného poriadku

S radosťou som videl, že v obci rad-radom dvíhajú sa uh adné múrované domčeky. Každý gazda, ktorému len stačí, veľmi múdre robí, keď si svoj nový dom nie z dreva, lež zo suchého kameňa alebo z tehál vystaví. Len po ohni vidno, do jak smutného a strašného polohenia prídu tí ľudia, ktorí mali drevené domky. V takej obci vyzerá to po veľkom požiari hroznejšie ako pri spustošení Jeruzalema. Keď by si aspoň poistil (assekurovať) dal svet svoje staviská,

tomu ale — žiaľbohu len veľmi ťažko privyká nás dedinský ľud, aby sa už raz vyškriabal z praotcovskej, nie raz veľmi škodnej zaostalosti! *Cestovateľ.*

Neidem vec zväčšovať, lež skutočná pravda je že viacej tisíc listov uznania od bohatých a chudobných starých a mladých svedčí o ich uzdravení skrze upotrebovanie Fellerovho Elsa Fluidu. Tak dr. Estmeister, lekár v obci Wildau (o. p. Aspach, Innkreis, Tirol) vyslovuje sa, že Fellerov Elsa Fluid takmer zázračne pôsoí v rozličných pádoch choroby. Podobne i dr. Kittel v Prahe (Königl. Weinberge) tvrdí, že Fellerov Elsa Fluid už od viacej rokov s úspechom upotrebuje v jeho praksi. Neni to reklam, lež skutočná pravda, že tento liek s úspechom upotrebuje proti rozličným chorobám. 1 tucat na prábu za 5 korú posielal franko V. Eugen Feller lekárnik, Stubica, Kostolná ulica 18. č. (Zahr. st.)

Odkazy redakcie.

Bezmenný pisateľ karty Liptószentmiklós. Nie O. H. píše hlúposti o socialdemokratoch, lež bezmenný pisateľ poslanej karty. Katolik nemôže byť socialdemokratom, ktorí verejne zapierajú Boha. Haňba je to pre každého katolika, keď či z hlúposti, či zo zlosti stane sa socialdemokratom.

J. K. Sz. Vynechané bolo preto, bo sa opakovalo.

Obchodná týždenná zpráva.

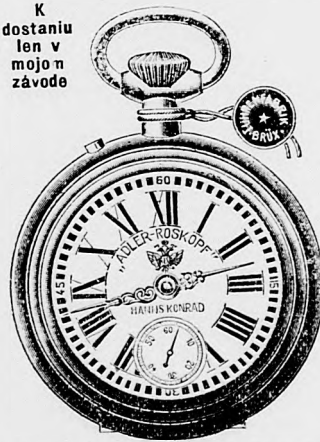
V Budapešti, 19. marca.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	kor. 23:30—24:20
• stolnobelohradská, nová	---	---	---	« 23:20—24 00
• peštianska, nová	---	---	---	« 23:20—24 00
• banátska, nová	---	---	---	« 23:20—23:90

Železniční a finanční uradníci žandári rolníci atd'

K
dostaniu
len v
mojom
závoze

kupujú si spoľahlivé registrované Adler Roskopf patent Anker nikkel remontoar hodinky, so strojom pozatným a v kameňoch chodiacim K 7.— Tieže hodinky s ručičkami sekund K 8.— Pri azdých hodinkách trojročná záruka na pisme! — Žiadne riziko. Zámena povolená. Navrat peňazi! S poštovou dobiereou rozposiela

Hanns Konrad
cis. a král. dvorný zasielca
Brüx číslo 2826.
Cechy

Hlavný cenník so 4000 obrázkami posielal sa na žiadosť každému zdarma franko.

Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	kor.	20:00—21:00
Proso	---	---	«	18:00—20:20
Raž prvotriedna	---	---	«	21:10—21:30
« druhotriedna	---	---	«	20:80—21:00
Ovos prvotriedny	---	---	«	19:40—19:80
« druhotriedny	---	---	«	19:00—19:20
Kukurica	---	---	«	18:30—18:60
Konopné sáme	---	---	«	29:50—31:00
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	215:00—225:00		
« lucerna	«	110:00—136:00		

Za 100 kilogrammov.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	17:70	16:40	16:20	16:10
č.		7	7 ^{1/2}	8			
K.		15:20	14:00	9:80			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	---	---	---	---	kor.	15:60—15:80
« hrubé	---	---	---	---	«	15:70—15:90
Fazula veľká biela	---	---	---	---	«	28:00—30:00
Fazula strakavá	---	---	---	---	«	23:00—24:50
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---	«	---
«	«		ružové	---	«	---
«	«		žlté	---	«	---

Hrach lúpaný	---	---	---	---	kor.	29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý	---	---	---	---	«	30:00—32:00
Šošovica čistá	---	---	---	---	«	40:00—63:00
Rasca (kmin)	---	---	---	---	«	81:00—81:00
Mak	---	---	---	---	«	112:00—113:00

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

PODIVNE LACNÉ PLOTY

Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočetné listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu

nedostiziteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarviť netreba.
Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franco zdarma.

Trnavská sporiteľňa (šparkassa)

v Trnave (NagySzombat)

v prešporskej stolici, je na hornom Uhorsku najstarší peňažný ústav.

Založený roku 1844. Založený roku 1844.

Má vlastný majetok viac ako jeden million a 600.000 korún. Vklady obnášajú blízko 12 millionov, ktorých väčšina patrí okolným gazdom a roľníkom. Najlepší dôkaz 68 ročnej dôvery.

Odporúčame roľníkom a gazdom pôžičky na srážku (amortisáciu) na rozličné pády. Na príklad na väčšie majetky a summy dame pôžičku na 50 rokov. V tomto pade platí dlžník od 100 korún ročne 5 korún 86 halierov a po 50 rokoch je kapitál aj interest úplne vyplatený.

Keď ale dlžník chce byť hotový so všetkým za kratší čas, môže si pôžičku vziať na 23 rokov, vtedy platí ročne 8% (osem korún od 100 korún) a za 23 rokov je s interestom aj kapitál úplne vyplatený.

Keď má volakto dlhobu intabulovanú na väčší interest, — tú odobiereme na menší — a dlžník ne potrebuje platiť žiadne nové intabulačné a štemplové útraty.

Mu-íme podotknúť, že my každú pôžičku vyplácame v hotových peniazoch v úplnej summe, nie tak ako mnohé peštianske ústavy v papieroch, na ktorých dlžník hneď 5—8% ztrati.

Okrem toho má dlžník právo aj celý kapitál kedykoľvek polročne vypovedať a bez ztraty prinavrátiť.

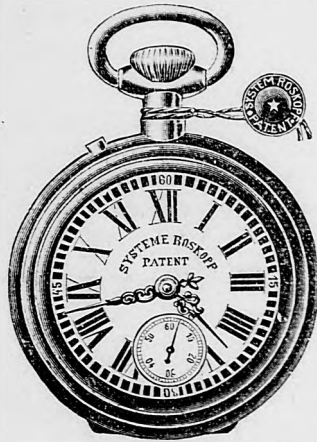
Kto chce od nás pôžičku mať, nech sa neobrúti na všelijakých agentov, ktorí prinajmenej 2% od sta si rátaajú. Nech sa obrúti rovno na Trnavskú šparkassu, — to ho nekoštuje nič, — tedy už mnoho zgazdoval.

Dávame aj peniaze na zmenky (wechsle), na cenné papiere a na zlato a striebro a rátime mierny interest.

Kupujeme a predávame jakékoľvek cenné papiere.

Prijímame vklady na 4^{1/2}% a vyplácame také kedykoľvek bez výpovede a bez srážky

K 4.— s niklovou retiazkou, obveskom a koženým vreckom

koštujú moje echt americké antimagnetické Roskopf systému, patent Anker remontoir hodinky č. 99 s plombou v dobrom niklovom zatvorku s ručičkami sekund, patent emailovaným číselníkom, presne repassované a regulované s trojročnou zárukou na písne K 4.—

Č. 99 1/2. Tiež hodinky s niklovanou retiazkou, ovesníkom a koženým vreckom v zátku ku na čierne oxidovanom z ocele K 4.—

Ziadne riziko, výmena povolená alebo návrat peňazí. — Rozposiela s poštovou dobierkou prvá fabrika hodníkov

Hanns Konrad

cis. a král. dvorný zaslalca

Brüx, čís'o 2825. (Čechy.)

Hlavný cenník na žiadosť každému zdarma a franko.

Pri panujúcej veľkej drahotě potravíných článkov **BRYNZA** následkom zvláštnej zázivnosti jeho ako nevyhnutne potrebný článok najobľúbenejší je v každej domácnosti.

Prvá dielňa liptovskej karpátskej ovčej brynza **Filip Pewny Liptovský Sv. Mikuláš**

(založená r. 1873)

Odporúča I. brynza (slabú) ... K 5.50
II « (silnú) ... K 5.—

V diežkach po 5 kilogramoch zaslalca sa franko na každú poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabuľa na žiadosť franko a zdarma.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na posteľ!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie paperie z prs 12 K, Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkiny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpapie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaneho grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Oznamy prijíma administrácia „Krest'an“

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

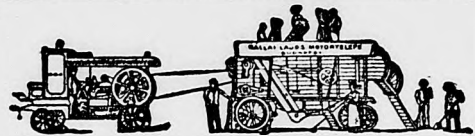
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreliej **Ludvika Kállai**

elektrické benzínokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchjší a najdokonalejší mlatebny stroj prítomnosti

Bez strojnika lahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobyná trieda pre stroje polného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Pohliadnite

vša potreby na rôzne predmety zo zlata, striebra, ocele, kože, ručné dorožky k upotrebeniu v domácnosti, toaletu, zbraň atd., moj bohatého obsahu hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť posielam sa vám zdarma a franko

cis. a král. dvorný zaslalca

Hanns Konrad

Brüx. č. 2840. (Čechy.)

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drápané 80, 36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného sarovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 100 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 8.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy.)

ZBRAŇ

najobzretnej vystrielanú najlepšej kvality a najkrásnejšieho dorožbu rozposielam cis. a král. dvorný zaslalca

Hanns Konrad Brüx číslo 2842. (Čechy)

Revolver ... K 5.50
Flóbert včkové pistole 1.90
Terzerole ... K 2.—
Flóbert-Tesching ... K 9.50
Flinty na polovačku K 36.—, 38.— a vyše j najbohatšom výbere.
Hlavný cenník na žiadosť každému zdarma a franko.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posielam 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-út.

Od desaťročia upotrebuva sa s veľkým úspechom proti

lámke a pakostnici

zákonom chránený **KRIEGEROV**

REPARATOR

V každej domácnosti nevyhnutelne potrebný!

Malá flaška 1 koruna, veľká flaška 2 koruny, v každej lekárni.

Poštou 5 malých flašiek za 5 korún, 3 veľké flašky za 6 korun pošle

Kriegner -lekáreň

Budapest, VIII., Kalvin-plac (roh Baross-u.)

Zasielky denne poštovou dobierkou, alebo po predbežnom zaslaní peňazí.